

ANIVERSARIS DE CONVULSIONS

200 anys de la Revolució Francesa, 100 del naixement d'Adolf Hitler,
80 de la Setmana Tràgica, 30 de la formació d'ETA.

Jordi Salvador i Folch

Es què només tenim memòria per als fets sagnants?, és la primera qüestió que, de ben segur, se us haurà plantejat un cop llegit el sumari. Certament, sembla que la nostra societat només s'impressiona i li interessen els fets més morboses i bandals de la vida. I sinó veieu i analitzeu les tirades de determinades publicacions sensacionalistes o del "cuore", tant a Catalunya, com a l'Estat espanyol i la resta del món conegut.

Deixem de banda les reflexions en veu alta i centrem-nos en allò que ara ens ocupa. Tenint en compte que de tot hi ha a la vinya del Senyor, no descarto la possibilitat que el proper article destinat a les "commemoracions" sigui més dolç i rosa. Però, fins que això no es produeixi fixem-nos en allò que tenim.

L'estudi de la història acostuma a ser una processó cronològica, des de la nit dels temps fins ahir, d'un rosari de fets més o menys transcendents, però això sí, quasi sempre violents o, si més no, sagnants i opressius. Sembla com si els més agradables haguessin jugat un paper efímer en la nostra formació. Lògicament hi ha alguna excepció, però no passen de ser això, "excepcions". La tònica general és menys engrescadora. Veient això, dos fets no ens haurien d'estranyar. El primer d'ells és que hem heretat una tradició violenta, més o menys encoverta; i la segona, és, per tant, que la violència forma part del nostre llegat històric. Que ningú no s'enganyï creient el contrari; allà ell si creu en un món feliç al model Huxley.

No costa gaire de presentar tot un seguit d'aniversaris més o menys tristos, atesa la quantitat de fets lamentables que els nostres avantpassats van patir. Els que en aquesta ocasió he triat obeeixen als més significatius i potser coneguts pel lector, alhora que els més sonats, sonats de transcendents, tot i que també podríem aplicar-los l'accepció psicològica.

França fou l'escenari d'una de les preses de poder més violentes, multitudinàries i encisadores de l'inici de l'etapa historiogràfica que denominem contemporània. Aquesta revolució va fer

La Setmana Tràgica, un fet no gaire divulgat i sobretot mal estudiat i pitjor interpretat.

participar en un ambiciós i romàntic projecte a les masses populars, les quals per primer cop n'eren part interessada. Quan es decantaren a favor dels fets del Directori i de l'imperialisme napoleònic, ben poc van aconseguir dels seus somnis, llevat que a l'hora de complir amb els deures a l'Estat van canviar de nom i d'amo. Però a la llarga, allò que realment va succeir, és que les obligacions de les classes populars van adaptar-se a una nova societat nascuda d'aquesta revolució, que en la seva darrera etapa va ser "light".

Adolf Hitler, pare del nacionalsocialisme, creador i teòric d'una il·lusió i enyorança d'un passat que mai no havia existit. Va assentar les seves pretensions en una base de sang, por i racisme. Respectant en el seu moment i menyspreant i idolatrat en l'Alemanya actual. Segons Vallejo-Nágera és l'exemple de la paranoia al poder.

De França a Alemanya i d'aquesta a Catalunya. Un fet no gaire divulgat i sobretot mal estudiat i pitjor interpretat: la Setmana Tràgica del 1909. Per a segons qui setmana roja, reacció antitlerial o moviment separatista. Cadascú ha fet servir l'etiqueta que més li ha fet gràcia, per acusar a tota una societat d'uns fets més violents que sagnants que arrancaren de l'oposició catalana a l'opressió espanyola que va pretendre i ho va aconseguir que el poble català els tragués les castanyes del foc en la davallada de les colònies que Espanya explotava al Nou Món.

De Catalunya a Euskadi. El 31 de juliol de l'any 1959 les joventuts nacionalistes de Euzko Gastedi trenquen amb el PNV i creen Euskadi ta Askatasuna. De l'idealisme en la recerca d'una societat lliure i democràtica es passa a la dialèctica de les pistoles, quan el 7 de juliol de 1968, Txabi Etxebarrieta mata el guàrdia civil de trànsit Juan José Pardines i s'inicia així un camí sense retorn.

La Història mestra de la vida?, tant de bo que qui ens administra i qui no, la conegués, potser llavors podríem predicar amb l'exemple.

J.S. i F.

La Revolució Francesa congrega la participació de les masses populars en un projecte ambiciós i romàntic (arxiu "LF")